

YENİ TÜRK TİCARET KANUNUNUN GETİRDİKLERİ

A-YENİ TÜRK TİCARET KANUNUNA NİÇİN İHTİYAÇ DUYULDU?

1956 yılından beri yürürlükte bulunan 6762 sayılı Türk Ticaret Kanunu dünya ticaretinde yaşanan gelişmeler neticesinde mevcut ihtiyaçları karşılamada yetersiz kalmıştır. 1960'ların ortalarından itibaren serbest pazar ve rekabet ekonomisi tüm ülkelerde yaygınlık kazanmaya başlamıştır.

AET-AT/AB gibi dünya ticaretinde yeri ve etkisi olan, ekonomik, bölgesel birlikler ortaya çıkmıştır. İki taraflı dış ticaret çok taraflı uluslararası ticarete dönüşmüş ve küreselleşme anlayışının yapılaşması olan Dünya Ticaret Örgütü faaliyete geçmiştir.

Türkiye, Gümrük Birliği ile, rekabet ve fikrî mülkiyet hukukuna ilişkin düzenlemeler başta olmak üzere çeşitli AT düzenlemelerini ulusal hukukun bir parçası haline getirmiştir.

Bu gelişmelere paralel olarak ;Türkiye'nin Avrupa Birliği uyum süreci nedeniyle başta temel kanunlarını değiştirmesi, finans ve sermaye piyasaları ile ilgili düzenlemelerden başlamak üzere ulusal ve uluslararası anlamda ticari hayatı kolaylaştırıcı hükümler getirmesi zorunluluk arz etmiştir.

AB uyum sürecinin dışında uluslararası ticaret, endüstri, hizmet, finans ve sermaye piyasalarının bir parçası olmak için özellikle finansal raporlama yönetiminde şeffaflık gibi güncel ve genel kabul görmüş konseptleri içeren yeni bir ticaret kanununa sahip olması gerekmiştir.

Türkiye'nin "Müzakere Eden Ülke" konumu, sadece AB müktesabı ile uyumlaştırılması zorunluğunu ortaya çıkarmakla kalmamakta, aynı zamanda, Türkiye'ye, AB'nin ticaret hukuku alanında gelecekteki Kanunda gerekli değişiklikleri yapmak görevini de yüklemektedir. Türkiye'nin AB ile ilişkileri de Kanunun hazırlanmasında belirleyici rol oynamıştır. Bu bağlamda; işletmeler arası yoğunlaşmaların, yani şirketler topluluklarının artması ve böylece işletmenin bağımsız hareket ettiği, hep menfaatine olan kararları alması gerektiği şeklindeki hukuk dogması ile gerçek arasındaki çelişki büyümüştür. Tüketici hakları önem kazanmaya başlamıştır. İnternet günlük hayata sıradışı bir hızla girip her alanda kullanılabilir hâle gelmiş ve hukuku da etkilemiştir.

Ayrıca Türk Medeni Kanunu'nda 2001 yılında yapılan köklü değişiklikler ile Borçlar Kanunu ve Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu'nda yapılması planlanan köklü değişiklikler Türk Ticaret Kanunu'nun yenilenmesi olgusunu da beraberinde getirmiştir

13 Ocak 2011 tarihli TBMM Genel Kurulu'nda kabul edilen 6102 sayılı Yeni Türk Ticaret Kanunu 14 Şubat 2011 tarihinde Resmi Gazete'de yayımlanmıştır. (Kanun bundan böyle "Yeni TTK" olarak anılacaktır.) bir bütün olarak incelendiğinde sadece içerik olarak değil sistematik olarak da birçok açıdan yenilediği görülmektedir.

Öncelikli olarak dikkat çeken nokta mevcut düzenlemede 5 ana kitaptan oluşan 6762 Sayılı TTK'nın, Yeni TTK'da 6 ana kitapta düzenlenmiş olmasıdır. Buna göre; yeni TTK'ya "**Taşıma İşleri**" başlığı altında yeni bir kitap eklenmiş olup; **Ticari İşletme, Ticaret Şirketleri, Kıymetli Evrak, Deniz Ticareti ve Sigorta Hukuku** diğer kitaplardır. Yeni düzenleme 1535 maddeden oluşmaktadır.

Yeni düzenlemede, kanunun dili sadeleştirilmiştir.

B-YASANIN GETİRDİĞİ ÖNEMLİ YENİLİKLERDEN BAZILARI:

1. Yeni TTK **adillik, şeffaflık, sorumluluk, hesap verilebilirlik** ilkelerinden oluşan **kurumsal yönetim ilkelerinin** Türk Ticaret hayatında bir davranış biçimi ve **yönetim felsefesi** olarak benimsenmektedir.

2. Eski TTK'na göre 57 yıldır uygulanmakta olan vergiye dayalı finansal raporlama yerine 01.01.2013 ten itibaren her tacir **Uluslararası muhasebe standartlarına göre muhasebe tutacaklar**. (Md.64)-Şirketlerin uluslararası rekabet gücü artacaktır. Dünyada 100 den fazla ülke UFRS ye dönüşümü tamamladı.

2002 yılında Türkiye Muhasebe Standartları Kurulu (TMSK) faaliyete geçti ve mevcut TMS'yi yayımladı. Avrupa Birliği mevzuatıyla uyum sağlamak ve dünya uygulamalarına yakın olabilmek için UFRS"yi benimseme kararı aldı. **TMS, UFRS'nin Türkçe çevirisidir.**

KOBİ ve küçük ölçekli işletmeler ise KOBİ/TFRS"yi uygulayabilecektir. KOBİ TFRS, Kapsamlı TFRS"ye göre daha az dipnot bilgisi gerektirmekte ve basitleştirilmiş bir muhasebe standardıdır.

Kapsamlı TFRS 2800 sayfa, 3000"den fazla dipnot bilgisi 47 standart, 50 „den fazla yorum içerirken Kobi TFRS ise 340 sayfa, 35 Kısım ve 400"den az dipnot bilgisi içermektedir.

Küçük ve orta büyüklükteki işletmeleri tanımlayan ölçütler, Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından belirlenecektir.

3. Kanun sermaye şirketlerinin, yasal defterlerin ve finansal tabloların uluslararası denetim standartları ile uyumlu **Türkiye Denetim Standartlarına göre bağımsız denetimini** getirmektedir. Denetim finansal tabloları ve yönetim yıllık faaliyet raporunu da kapsar. Büyük sermaye şirketlerinin denetimi bağımsız denetim şirketi, Kobilerde denetim SMMM veya YMM tarafından yapılacaktır. Bağımsız denetimden geçmeyen finansal tablolar ve faaliyet raporu düzenlenmemiş hükmündedir.

- **Denetçi görüşü:** Denetçinin olumsuz görüş vermesi veya görüş vermekten kaçınması olasılığında Yönetim Kurulu istifa etmiş sayılır, 4 gün içinde genel kurulu toplantıya çağırır. Genel Kurul yeni bir Yönetim Kurulu seçer ve 6 ay içinde olumlu rapor alınmalıdır.
- **Rotasyon:** Bağımsız denetim kuruluşunun yerine, 7 yıl arka arkaya denetim yapan bağımsız denetçinin 2 yıl rotasyonu zorunlu tutulmuştur.

4. TTK'da tanımlanan denetçiler

a.Bağımsız denetçi: Ortakları YMM veya SMMM olan bağımsız denetim kuruluşu. Orta ve küçük ölçekli sermaye şirketleri ise bir veya birden fazla SMMM yada YMM yada bağımsız denetim kuruluşları

b.İşlem denetçisi (İşlem denetimi) :İşlem denetimi anonim ve limited ortaklıkların tümünde uygulanacaktır. **Amaç, özellikli bazı işlemlerin hukuka uygun yapılmasını güvence altına almak** ve şirketin sermayesini, ilgililerin ise haklarını korumaktır. İşlem denetimine tabi olan işlemlerin bazıları –Şirket kuruluşu –Birleşme –Bölünme –Tür Değiştirme –(Komandit şirkette) hesapların inceleme,sermaye art. vb.

c.Özel denetçi: şirketle ilişkilerinde hilenin veya dolanın varlığını belirtir şekilde görüş bildirmişse, bağlı şirketin her pay sahibi, bu konunun açıklığa kavuşturulması amacıyla, şirket merkezinin bulunduğu yerdeki asliye ticaret mahkemesinden özel denetçi atanmasını isteyebilir.

Denetçilerin çalışma esasları ve denetçilerin nitelikleri ise Kamu Gözetimi Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu tarafından belirlenir.

5. Bağımsız denetçinin seçimini ne zaman, nasıl, kim yapar?

Her faaliyet dönemi için ve mutlaka ilgili faaliyet dönemi bitmeden seçilmelidir (**faaliyet döneminin 4. ayına kadar**) İlk uygulama yılı olan 2013"te, **1 Mart 2013"**e kadar seçilmelidir. Genel kurul, bağımsız denetçiyi her faaliyet dönemi için yeniden seçer. Topluluk denetçisi, ana şirketin genel kurulunca seçilir. Şirket, seçtiği bağımsız denetçiyi, ticaret siciline tescil ve ilan ettirir. Ayrıca internet sitesinde denetçisini ilan eder.

6. Yeni TTK mevcut kanuna göre tutulan yevmiye, kebir ve envanter defterlerine ilave olarak, Pay defteri, Yönetim Kurulu karar defteri ve Genel Kurul toplantı ve müzakere defterini de ticari defter sayarak her yıl açılış ve kapanış tasdikine tabi tuttu. Kapanış tasdiki izleyen dönemin 6.ayının sonuna kadar yapılacak.Ayrıca İnternet Defteri de tutulacak.

a. Cezası:

Defter Tutmamak: Defteri hiç veya gereği gibi tutmayanlara 200 günden az olmamak üzere (4-20 BİN TL) adli para cezası kesilecek.(Md.64,65,562)

Açılış ve Kapanış Tasdiki Yaptırmamak: 200 günden az olmamak üzere (4-20 BİN TL) adli para cezası kesilecek.

7. Gerçek ve tüzel kişilerden defter ve belgeleri Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı denetim elemanlarına **ibraz etmeyenler yada eksik ibraz edenler 3 aydan - 2 yıla kadar** hapis cezası ile cezalandırılacak. (Md.562/4)

8. Defterlere kayıtların eksiksiz ve zamanında yapılması gerekiyor. Kayıtlar zamanında yapılmaz ise 200 günden az olmamak üzere adli para cezası kesilecek. Ceza 30 gün içinde ödemezse hapis cezası söz konusu(Md.562/1-d) **Kayıt süresi kanunda belli değil.**

9. Anonim ve Limited şirket ortaklarına borçlanma yasağı getirildi. Yani şirket ortakları artık şirketten borç para alamayacak. (Md.358) Artık fakir şirket-zengin patron dönemi bitecektir. Mevcut borçlar 1 Temmuz 2015 tarihine kadar ödenmeli.

- a. **Cezası:**Ortağın şirketten borç alması durumunda 300 ila 730 gün arasında “adli para cezası” uygulanacaktır. (6.000-73.000 TL arasında) 30 gün içinde ödenmezse 300 ila 730 gün arasında hapis cezası söz konusu (Pay sahibi olmayan müdürler, Ortağın eş,çocuk anne babası borçlanabilir)

Şirket yönetim kurulu üyesinin şirketten para alması mümkündür.

Ücret, huzur hakkı, ikramiye, prim

Kar payı

Kar payından avans alma

10.YTTK'ya göre her sermaye şirketi bir internet sitesi açmak zorundadır.

(Md.1524) Şirketin mali tüm bilgileri, finansal tabloları, yönetim kurulu üyelerine ödenen ücretler, denim raporları, genel kurul ile ilgili belgeler vb. Bilgiler en az 6 ay finansal tablolar 5 yıl süreyle yayınlanacak. **Ayrıca sitede yer alan bilgiler noter onaylı “İnternet Defteri” ne tarih ve saati ile kayıt edilecek.** Şirketlerin % 90 mın web sitesi yok.

- a. **Cezası:**1524. Madde 1 Temmuz 2013'te yürürlüğe girecek. Bu tarihten 3 ay içinde web sitesi oluşturmayan şirket yöneticileri 6 aya kadar hapis ve 300 güne kadar, bilgiler usulüne uygun konulmazsa 3 aya kadar hapis 100 güne kadar adli para cezasına çarptırılacak.

11. Tek kişilik anonim ve limited şirket kurulabilecek.Mevcut şirketlerde tek kişiliğe dönüşebilecek.

12. Anonim şirket yönetim kurulu üyelerin ¼ ü yüksek okul mezunu olmak zorunda. Tek kişilik şirketlerde mezuniyet şartı hatta okul şartı da yok. Örneğin 2 kişilik Aş.de en az 1 kişi Y.O. mezunu olmalı. Küsuratlar yukarı yuvarlanır. (Md.359/3)

13. Yeni Türk Ticaret Kanunu'na göre; **tescil edilen ticaret unvanının, ticari işletmenin “görülebilir bir yerine” okunaklı bir şekilde yazılması gerekiyor** (Md.39/2).

- a. **Cezası:**

Ticaret unvanının görülebilir bir yere yazılmaması ya da levha olarak asılmaması halinde;

“üç aydan iki yıla kadar hapis veya adli para cezası” var. (Md.51/2-38/1)

“Adli para cezası” üç ay için 1.800-9.000 TL, iki yıl için de 14.600-73.000 TL arasında değişiyor. Adli para cezası ödenmediğinde, aynı gün sayısı kadar (örneğin 3 ay veya iki yıl) hapis cezası uygulanıyor. Bu olayda “73 bin lirayı bulabilen para cezası” ya da “iki yılı bulabilen hapis cezası” şeklindeki uygulama “çok ağır”.

14. İşletmede kullanılan her türlü kağıt değişecek. Belgelerde ticaret unvanı, sicil numarası, işletmenin merkezi, taahhüt edilen sermaye, web sitesi adres ve numarası yer almak zorunda. 1 Temmuz 2012 tarihine kadar tüm belgeler yeniden basılacak. (AŞ. Ve Ltd.de yön.kur üyeleri,müdürler de yazılacak.Md.39/2) (Fatura, İrsaliye, her türlü evrak.)
15. Elektronik ortamda genel kurul toplantısı –yönetim kurulu toplantısı yapılabilecek. E –İmza kullanımı yaygınlaşacak. Tacirler arasındaki hertürlü yazışma KEP (Kayıtlı Elektronik Posta Sistemi) ile elektronik ortamda mümkün hale gelecek. Faturalar, Kep ve e-imza aracılığı ile karşı firmaya tebliğ edilebilecek.(25.08.2011’de yönetmeliği çıktı)
16. Şirketler topluluğu tüm yönleriyle kanuni düzenlemeye kavuşturulmaktadır.
17. **Birleşmeler ve bölünmeler** başta olmak üzere yeniden yapılanmalar açıkça düzenlendi.
18. Ticaret sicili elektronik ortamda tutulabilecek.
19. **Teşkilat yönergesi**, şirketi kimler tarafından nasıl yönetildiğini ve görev tanımlarını anlatan yönerge yapmak zorunlu hale geliyor.
20. **Yabancı sermayeli şirketlerin müdürleri genelde yabancıdır.** Artık en az 1 müdür Türk olacak.
21. **Şirket yönetim kurulu üyeleri görevlerini yaparken kendi kusurları ile şirkete verecekleri zararlar nedeni ile “sorumluluk sigortası” yaptırmak zorunda olacaklar.** (Md.361) Ayrıca denetçiler ve diğer birçok meslek grubu içinde sorumluluk sigortaları zorunlu hale geliyor. Sigorta sektörü büyüyecek.
22. **Mevcut ana sözleşmelerin yenilenmesi için** 14.08.2012 tarihine kadar zaman var. Gümrük ve Ticaret Bakanlığı standart ana sözleşmeler hazırlayacak.

23.Şirket kuruluşunda sorumluluğu artırıcı bir düzenleme: **Kurucular Beyanı** Hükmün özellikle, kurucuların sorumluluğunu düzenleyen 549. Madde ile birlikte değerlendirilmesi gerekir. Söz konusu maddede, kuruluştaki belgelerin gerçeği yansıtmaması durumunda kusurlu olan kurucuların doğan zarardan sorumlu olacakları belirtilmiştir. Beyanda, aynı sermaye konuluyor, bir ayın ya da işletme devralınıyorsa, bunlara verilecek karşılığın uygunluğuna; bu tür sermayenin ve devralmanın gerekliliğine, bunların şirkete olan yararlarına ilişkin belgeli, gerekçeli ve kesin ifadeli açıklamalar yer alır. Ayrıca, şirket tarafından iktisap edilen menkul kıymetlerle, bunların iktisap fiyatları, söz konusu menkul kıymetleri çıkaranların son üç yıllık, gereğinde konsolide finansal tablolarının değerlemelerine ve çözümlenmelerine ilişkin bilgiler, şirketin yüklendiği önemli taahhütler, makina ve benzerleri malların ve herhangi bir aktif değer alımına ilişkin bağlantılar, fiyatlar, komisyonlar ile her türlü borçlar, emsalleriyle karşılaştırılarak, açıklanır.

24.GENEL OLARAK LİMİTED ŞİRKETLER HUKUKU ALANINDA GETİRİLEN YENİLİKLER

- > Tek kişilik limited şirket kurulmasına izin verilmiştir (TTK 573/1).
- > Limited şirketin asgari sermayesi **onbin Türk Lirasına** çıkarılmıştır (TTK 580). Düşük olanlar 3 yıl içinde yükseltmek zorunda.
- > Nakit olarak getirilen sermayenin şirket kuruluşunda **tescilden önce hemen ve tamamen ödenmesi** kabul edilmiştir (TTK 585/1). Sermaye olarak paradan başka şey getirildiğinde (aynî sermaye) genel hükümler uygulanacaktır.
- > Kurumsallaşma ile bağlı olarak, her ortağın otomatik olarak şirket müdürü olduğunu kabul eden (özden organ ilkesi) düzenleme, yeni TTK'ya alınmamıştır.
- > Esas sermaye payının devri anı mevcut uygulamaya göre değiştirilmiştir. Buna göre, **devrin geçerli olabilmesi için ticaret siciline tescil gerekli değildir (TTK 595/2). Devrin onaylandığına ilişkin genel kurul kararı yeterlidir.**
- > Anonim şirketlerdeki düzenlemeye paralel şekilde, şirketin kendi paylarını iktisabı yasağı yumuşatılmıştır. (TTK 612).
- > Şirketin özkaynağa ihtiyacı olduğu anda, ortaklar tarafından şirkete özkaynak yerine ödünç verilmesi (özkaynakların yerini tutan ödünçler) özel bir düzenlemeye kavuşturulmuştur.(TTK 615).
- > Genel kurulu ile müdürlerin devredilemez ve vazgeçilemez görevleri/yetkileri belirlenmiştir.

25. Kanunun yürürlüğünün ertelenmesi veya bazı maddelerinin değiştirilmesi için iş dünyasının talepleri mevcut. Denetim olayında maliyetler nedeni ile Kobiler için erteleme düşünülüyor. 14 Şubat 2012 tarihe kadar yayımlanması gereken ikincil mevzuat yayınlanmadı.

26. YENİ TTK'DA DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN TARİHLER

Gerek Yeni TTK'da gerekse 6103 Sayılı Türk Ticaret Kanununun Yürürlüğe ve Uygulama Şekli Hakkında Kanun'da belirtilen hükümler kapsamında dikkat edilmesi gereken tarihler şöyledir.

1 Ocak 2012	Bir önceki soru cevabında belirtildiği üzere, 1 Ocak 2013 tarihinden itibaren tüm şirketler artık finansal tablolarını Türk Muhasebe Standartları'na göre hazırlamak zorunda olacaklardır. Ancak TMS'ye göre mali tabloların karşılaştırmalı olarak hazırlanması gerekmektedir. Bu sebeple 31.12.2013 tarihi itibarıyla hazırlanacak mali tablolar 31.12.2012 tarihli mali tablolar ile karşılaştırmalı olarak sunulacaktır. Ayrıca 2013 yılı muhasebe açılış kaydının TMS'ye uygun yapılması da diğer bir zorunluluktur. Bu sebeple ilgili tüm kesimler 1 Ocak 2012 tarihine kadar TMS'nin uygulamasına yönelik hazırlıklarını tamamlamaları yararlı olacaktır
1 Temmuz 2012	6102 sayılı Türk Ticaret Kanununun yürürlüğe girmesi. (Madde 1534)
14 Ağustos 2012	Anonim Şirketler ve limited şirketler ana sözleşmelerini bu tarihe kadar yeni Türk Ticaret Kanunu ile uyumlu hale getireceklerdir. (6103 Madde 22)
1 Ocak 2013	Bu tarihten itibaren muhasebe kayıtları ve finansal tabloların TMS / TFRS'ye göre düzenlenmesi gerekecektir. (Madde 1534/3)2
1 Mart 2013	Bağımsız denetçi seçilmesi için son tarihtir. Atama yapmayan şirketlere mahkemece atama yapılacaktır. (Geçici Madde 6/3)
1 Temmuz 2013	Sermaye şirketleri için internet sayfalarının hazırlanması ve yayınlanması için son tarih. Bu tarihten itibaren üç ay içinde internet sitesi kurma zorunluluğunu yerine getirmeyenler için ise çeşitli hapis cezaları öngörülmektedir. (Madde 1534/1)
14 Şubat 2014	Anonim ve limited şirketler, Türk Ticaret Kanununun yayımı tarihinden itibaren üç yıl içinde yani 14 Şubat 2014 tarihine kadar sermayelerini, Kanunun 332 ve 580 inci maddelerinde öngörülen tutarlara yükseltmek zorundadırlar. Sanayi ve Ticaret Bakanlığı bu süreyi birer yıl olarak en çok iki defa uzatabilecektir. (6103 Madde 20)